

Oblast vzdělávání, poradenství a osvěty

Cíl 1. Všeobecná, specifická a indikovaná primární prevence

Hlavním smyslem cíle je minimalizovat vznik rizikového chování, případně snížit míru tohoto rizikového chování cílových skupin. Cíl je zaměřen kromě všeobecné prevence také na programy selektivní prevence rizikového chování, které jsou určeny pro skupiny osob, u kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a rozvoj různých forem rizikového chování, tj. jsou ohroženější než jiné skupiny populace. Kromě alkoholových a nealkoholových forem závislostního chování se jedná také o hazardní hraní a gamblerství, šikanu, poruchy příjmu potravy a další potenciální typy závislostí podle četnosti jejich výskytu na území města.

Cílová skupina – žáci základních škol, studenti středních škol a odborných učilišť, školní metodici prevence, třídní učitelé, další pedagogičtí pracovníci, rodiče, třídní kolektivy

Předpokládání realizátoři: Sdružení D, z.ú., P-centrum, spolek a Společnost Podané ruce o.p.s.

Podporované aktivity:

- programy specifické primární prevence pro ZŠ a SŠ a další návazné programy individuální práce s žáky a studenty
- individuální poradenství a související aktivity typu vzdělávání, supervizí, adaptačních pobytů atp. pro školní metodiky prevence, třídní učitele, další pedagogické pracovníky a rodiče
- systematická práce s třídními kolektivy, které mají indikované problémy se šikanou, kyberšikanou nebo jiným závislostním chováním a to ve specializovaném zařízení „Dramacentrum“
- interaktivní prožitkové programy specifické primární prevence pro 1. – 3. stupeň škol přímo ve školských zařízeních
- programy zaměřené na hazardní hraní a gamblerství

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

- snížení výskytu rizikového chování u jednotlivců i ve školních kolektivech
- snížení rizik přerůstání problémů šikany, hazardního hraní, gamblerství a závislostí do vyšších (hůře zvládnutelných) stádií
- zvýšení schopností žáků a studentů vyhledat odbornou pomoc či následnou péči

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- Prevence rizikového chování – všeobecná primární prevence (P-centrum, spolek)
- Prevence rizikového chování – selektivní primární prevence (P-centrum, spolek)
- Prevence rizikového chování – indikovaná primární prevence (P-centrum, spolek)
- Interaktivní prožitkové programy pro žáky ZŠ, studenty gymnázií a ostatních středních škol zpracovávající téma prevence závislostí a šikany (Sdružení D, z.ú.)
- Programy selektivní primární prevence v Dramacentru Olomouc – roční preventivní program a ohniskový program selektivní prevence (Sdružení D, z.ú.)

V oblasti prevence realizované na školách je dále podporován preventivní program **Hra na hraně** (realizuje Společnost Podané ruce o.p.s.), který je součástí projektu „Centrum komplexní péče v Olomouckém kraji – Projekt prevence kriminality“.

Prevence rizikového chování – všeobecná primární prevence (P-centrum, spolek)

Projekt byl zaměřen na realizaci interaktivních programů postavených na zážitku a prožitku. Programy jsou orientovány na různá témata – zdravé klima tříd, prevence užívání návykových látek, minimalizace rizikového chování (záškoláctví, šikana, agrese, extrémně rizikové sporty, rasismus a xenofobie, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování, závislostní chování) aj. U účastníků jsou rozvíjeny žádoucí postoje, rozvíjeno kritické myšlení a vlastní náhled na problematiku rizikového chování. Každé třídě, která programem prošla, byla vydána zpráva o realizaci s doporučením, jak s třídou dále pracovat. Některé třídy byly také dále přeměřovány na návazné programy selektivní prevence. Do projektu byli zapojeni nejen žáci škol, ale také pedagogové.

- V roce 2019 realizováno 71 programů pro 1 524 žáků a studentů základních a středních škol
- V roce 2021 realizováno 96 programů pro 1 908 žáků a studentů základních a středních škol

Prevence rizikového chování – selektivní primární prevence (P-centrum, spolek)

Projekt byl zaměřen na podobné oblasti jako výše zmíněný projekt všeobecné prevence, avšak jedná se o selektivní primární prevenci, tedy je určen pro třídy, ve kterých jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik a rozvoj různých forem rizikového chování (to znamená, že jsou více ohrožené než jiné skupiny populace).

Do spolupráce byli zapojeni také třídní učitelé, školní metodici prevence, případně rodiče žáků. Na intervenční programy navazovala také práce s pedagogy a asistencí školám, které potřebovali odbornou spolupráci v náročných situacích, kdy museli řešit podezření na šikanu v třídních kolektivech.

- 2019 – realizováno 112 programů pro 2 389 žáků
- 2021 – realizováno 26 programů pro 495 žáků

Prevence rizikového chování – indikovaná primární prevence (P-centrum, spolek)

Cílem projektu je pokračovat v práci s třídami žáků základních i středních škol, ve kterých došlo k rozvoji rizikového chování s důsledkem výskytu šikany ve třídních kolektivech nebo k rozvoji zneužívání návykových látek u konkrétních žáků. Projekt se zaměřuje na skupiny osob a na jednotlivce, u kterých dochází k rizikovému chování v plné míře, jejich chováním jsou ohroženy celé třídní kolektivy, klima školy, pedagogický sbor.

V rámci tohoto projektu probíhají aktivity, které komplexně vedou k vyřešení šikany v zasažené třídě nebo ke snížení či ukončení užívání návykových látek. Těmito aktivitami jsou šetření pomocí diagnostických technik i sociometrie v třídním kolektivu, konzultace se třídou, individuální rozhovory s žáky, rozhovory s pedagogy, rodiči a intervenční programy na míru, proškolení pedagogů, preventivní programy aj. Projekt lze rozdělit do dvou fází – (1) šetření a (2) řešení. Jednotlivé kroky a aktivity jsou určeny na základě vzájemné domluvy mezi poskytovatelem programu a školou.

- 2018 – ošetřeno 11 tříd (393 hodin)

- 2019 – ošetřeno 11 tříd (327 hodin)

V letech pandemie Covid-19 nebylo možné program s ohledem na charakter realizovat.

Interaktivní prožitkové programy pro žáky ZŠ, studenty gymnázií a ostatních středních škol zpracovávající téma prevence závislostí a šikany (Sdružení D, z.ú.)

Výše uvedený projekt je dlouhodobě podporován z programu prevence kriminality města Olomouce. Projekt byl zaměřen na prevenci rizikového a závislostního chování v různých podobách. Žáci a studenti se seznamují s problematikou závislostí a rizikového chování, s riziky, s možnostmi pomoci. Jsou vedeni k vlastní odpovědnosti. Realizované programy umožnily upozornit na rizikové chování některých žáků a doporučit následná řešení např. pokračování v další práci se třídou, žáky.

Preventivní programy staví na konceptu prožitku a zkušeností, které podporují procesy ke zdravým životním postojům. Využívány jsou zejména metody výchovné dramatiky. Děti jsou vtahovány do příběhů, jejichž aktéry se sami stávají. Každoročně je nabízeno více než 20 strukturovaných programů (2 nebo 3 vyučovací hodiny) zpracovávající téma prevence závislostí, prevenci šikany a kyberšikany a prevenci jiného nežádoucího chování.

- Do roku 2020 bylo každoročně realizováno 54 programů, které absolvovalo 1 200 – 1 300 žáků a dospívajících, jejich pedagogů a metodiků prevence
- V roce 2021 bylo realizováno 35 programů pro 716 žáků a dospívajících včetně jejich pedagogů (snížení dotace)

Programy selektivní primární prevence v Dramacentru Olomouc – roční preventivní program a ohniskový program selektivní prevence (Sdružení D, z.ú.)

Jedná se o projekt systematické dlouhodobé prevence, který se skládá ze dvou modulů: (1) roční preventivní program a (2) ohniskový program selektivní prevence. Odlišnost od programů všeobecné primární prevence je v zaměření se na třídu se speciálními problémy a intenzivní systematickou, odbornou a dlouhodobou práci s ní za podpory psychologa.

Roční preventivní program je založen na třech návštěvách zasaženého třídního kolektivu v Dramacentru – pokaždé s jiným specificky zaměřeným programem a následné intervenci psychologa ve škole. Jedná se o čtyřstupňový preventivní program. První stupeň zahrnuje vyhodnocení „stavu“ třídy, návrh vhodných programů pro třídu, seznámení se s kolektivem, navození skupinové spolupráce, získání a navození důvěry, proniknutí do skupinové dynamiky, seznámení s metodami výchovného dramatu. Ve druhém stupni je realizován strukturovaný program - příběhové drama na dané téma (prevence rasismu a xenofobie, šikany, kyberšikany, kriminality a závislostí, sociálního vyloučení). Třetí stupeň je věnován pokračování příběhového dramatu s prvky Divadla fórum, ve kterém účastníci mohou ovlivnit další směřování příběhu, vyjádřit svůj názor, hledat řešení, diskutovat o něm apod. Čtvrtým stupněm je nabízená intervence psychologa, který může pracovat se třídou či konkrétními žáky.

Ohniskový program selektivní prevence je zaměřen na ohniska rizikového chování jednotlivců, skupiny jednotlivců nebo celé třídy. Jeho součástí je sociometrická interakce se třídou, sběr dat, analýza ohniska, reflexní setkání, speciální program dle určeného ohniska, podpora třídy i pedagoga psychologem a závěrečná zpráva.

- 2019 – 6 tříd po 3 setkáních (18 programů)
- 2021 – 6 tříd po 3 setkáních (18 programů pro cca 250 dětí)

Hodnocení podporovaných preventivních programů realizovaných na školách v Olomouci

Ke zjištění spokojenosti zástupců škol s městem podporovanými preventivními programy jsme oslovili zástupce škol (základních i středních), ve kterých byly tyto programy v minulosti realizovány (realizátoři Sdružení D, P centrum, E – bezpečí). Vyjma spokojenosti jsme se také dotazovali na další aspekty (výběr programu, tematická aktuálnost nabízených programů, další podněty). Při dotazování jsme zjišťovali:

- *Jakým způsobem vybírají preventivní programy (co je pro ně při výběru důležité)*
- *Jak hodnotí dostupnost programů primární prevence – časová, cenová*
- *Jak hodnotí komunikaci s poskytovatelem programu – před realizací programů, v průběhu a po skončení programu*
- *Zda vnímají nějaký vliv realizovaných programů na chování/postoje žáků*
- *Jak hodnotí doporučení, která obdrží od poskytovatele programu (jejich využitelnost, zda s nimi pracují)*
- *Jaká je odezva pedagogů na realizované programy?*
- *Která témata jsou v současnosti nejvíce aktuální?*
- *Existují nějaká témata, která řešíte, ale preventivní program k nim není poskytován?*
- *Jakékoliv další podněty*

Výběr programů je ovlivněn zejména potřebou školy resp. konkrétní třídy, ale také nabídkou. Školy pozitivně hodnotily vysokou informovanost ze strany Pedagogicko-psychologické poradny, která pravidelně rozesílá nabídku preventivních programů. Školy oslovuje také řada poskytovatelů a nabízí jim své programy (zmiňován zejména e-mailový kontakt). Nabídka je hodnocena jako pestrá.

Samotný výběr lze rozdělit na výběr poskytovatele a výběr programu (tématu). Výběr poskytovatele probíhá na základě vlastní zkušenosti – poskytovatel již dříve pro školu program realizoval a škola byla s realizací spokojená. Další možností je zprostředkovaná pozitivní zkušenost jiné školy. Právě pozitivní zkušenosti jsou důvodem volby uvedených programů od městem podporovaných poskytovatelů. Mezi komunikačními partnery byli i takoví, kteří využívají nabídky obou organizací – střídají je, čímž se snaží dosáhnout větší pestrosti (prostředí i způsobů práce s dětmi), chtějí vyzkoušet také preventivní programy jiného poskytovatele.

Výběr tématu je ve většině případů ponechán na třídním učiteli, případně jej vybírá ve spolupráci s metodikem prevence. Třídní učitel má o třídě největší přehled, ví, na jaká témata se zaměřit. Výběr tématu/druhu programu je dům tím, zda se třída již potýká s nějakými potížemi či nikoliv. Volba programu je řešena s poskytovatelem – pokaždé je s poskytovatelem před realizací programu komunikováno, probírána vhodnost konkrétního programu. Komunikace s poskytovatelem programu je vnímána jako velmi důležitá od přípravy až po vyhodnocení (stejně tak je důležitá pro poskytovatele programů). V případě jedné ze škol, kterou navštěvují žáci se zvýšenými potřebami

v oblasti zdraví (PAS, sluchové postižení aj.), uváděl komunikační partner velmi vstřícnou komunikaci poskytovatele, intenzivní přípravu na poskytovaný program a vždy kvalitní průběh programu.

Naši komunikační partneři často zmiňovali, že pro třídy, které se nově formují nebo se mění jejich složení (typicky 6. třídy základních škol, 1. ročníky středních škol), „automaticky“ přistupují k programu zaměřenému na třídní klima, adaptační programy/pobyty. Tato praxe se jim osvědčila, pedagog hned v počátku může pozorovat formování třídy, utváření vztahů mezi žáky, je upozorněn na žáky, kteří jsou více introvertní nebo naopak. Preventivním působením lze ošetřit případná rizika, která by se mohla rozvinout v hůře řešitelnou „problémovou situaci“.

Zajímavým aspektem je také délka trvání programu, přičemž komunikační partneři zmiňovali, že je pozitivní, pokud je program dlouhodobější nebo také to, že zapadá do schématu dlouhodobější preventivní práce se třídou na dané téma (pedagog, metodik prevence na dané téma s třídou již pracoval, případně na realizovaný program navazuje).

Jako významná je také uváděna cena programu. Každá škola za realizaci programu platí určitou částku, která se různí podle poskytovatele, délky/intenzity programu resp. druhu programu. Komunikační partneři – zástupci škol – uváděli různé zdroje pro úhradu programu a jejich kombinace (žáci, Sdružení rodičů, Nadace). To, že programy nejsou poskytovány zdarma, vnímali jako určitou bariéru – finanční náročnost programů je limitní ve smyslu kvantity (jednoduše si nemohou dovolit zaplatit např. více než jeden takový program ročně/třída). Finanční prostředky se snaží zajistit, protože programy poskytované městem dotovanými poskytovateli vnímají jako kvalitní. V případě Sdružení D uváděli, že jsou nabízeny programy za dvě ceny – dotované a nedotované¹ – rozhodující pro školy je rychlá reakce na nabídku dotovaných programů.

Jako pozitivum poskytovaných programů byly hodnoceny také poskytované „návazné služby“, zmiňovány např. konzultace pro žáky s psychologem (u dlouhodobého programu), konzultace s pedagogy, možnost se v případě potřeby na poskytovatele obrátit a doptat se.

Jedním z kladně hodnocených aspektů je také interaktivita programu, prožitková forma, v případě přednášek (zmiňovány programy E-bezpečí) schopnost zaujmout, uvádět příklady z praxe, odbornost apod. Z těchto důvodů patří programy podporované městem Olomouc k těm vyhledávaným.

U realizovaných programů školy pozitivně hodnotí, pokud je program realizován mimo školní prostředí (v prostorách poskytovatele). Obě podporované organizace tuto možnost nabízejí a sami vítají. Žáci, studenti se dle sdělení komunikačních partnerů jinak chovají/projevují v prostorách školy a jinak v „jiných prostředích“ – jsou uvolněnější, prostředí poskytovatelů je hodnoceno jako příjemnější. Při rozhovorech byla reflektována také situace, kdy z důvodu potřeby školy došlo k náhlé změně místa realizace, a poskytovatel neměl problém se situací přizpůsobit.

Komunikační partneři ze škol pozitivně hodnotili aktivní přístup poskytovatelů, konzultace před realizací programu, bezprostřední ústní zpětnou vazbu, zasílaná doporučení. V jednom případě byla zmiňována potřeba vyjasnění nastavení závěrečné zprávy s doporučeními, kdy se díky vzájemné komunikaci dařilo situaci vyřešit ke spokojenosti. Komunikační rovina je hodnocena pozitivně, poskytovatelé reflektují aktuální připomínky pedagogů škol. V případě programů selektivní a

---

¹ Tuto informaci poskytlo také Sdružení D, které nabízí určité množství dotovaných programů a po jejich vyčerpání má škola možnost objednat si program nedotovaný (dražší).

indikované primární prevence byla zmiňována pozitivní zkušenost s rychlostí reakce poskytovatele programu – dokázal rychle reagovat a program pro školu zrealizoval téměř bez časové prodlevy.

Zmiňovaným důležitým aspektem je přítomnost pedagoga, někdy i školního psychologa v průběhu realizace programu. Pedagog sám v průběhu realizace získává zkušenosti (může se inspirovat a bylo zmiňováno, že se tak často děje) a informace (o probíraných tématech, o reakci konkrétních žáků, kolektivu). Vždy je dotazován realizátorem programu na hodnocení programu, má možnost jej zhodnotit. Komunikační partneři uváděli, že se pedagogové účastí v programu sami učí, jak o problematice s žáky hovořit, inspiřují se různými hrami apod.

Pokud se komunikační partneři vyjadřovali k efektivitě programů, pak se jim těžko posuzovala v případech programů všeobecné primární prevence. V tomto případě sledují, že se o tématu děti baví, komunikují s nimi na dané téma také v rámci výuky, třídnických hodin. Zmíněno bylo také to, že pokud žáci navštěvují programy každoročně, naučí se o tématech komunikovat, získávají sebedůvěru, nebojí se otevřeně vyjadřovat. V případě dlouhodobějších programů prevence (roční program, intervenční program) se již k efektivitě vyjadřovali a ve všech případech zmiňovali, že se problém, který se ve třídě vyskytoval „dařilo řešit“, „téma se uzavřelo“, „program naplnil očekávání“ apod. Významným faktorem byla opakovaná práce se třídou a doporučení, jak s kolektivem dále pracovat.

Doporučení pro pedagogy/školu jsou součástí každého programu a obsahují zhodnocení průběhu programu, návrhy další práce se třídou a často také upozorňují na potřebu práce s konkrétními dětmi. Zmiňováno bylo, že pedagog průběh programu s realizátorem probírá ihned po skončení (u dlouhodobých programů po každém setkání) a s řadou informací, která jsou následně uvedena v doporučeních, je již seznámen. Přesto je tato souhrnná zpráva vnímána pozitivně, umožňuje se k závěrům opakovaně vracet. Jednoznačně jsou hodnocena jako využitelná.

Dotování poskytovatelé reagují na aktuální potřeby dětí, aktualizují nabídku programů. V uplynulém období se to projevilo např. schopností přenést žádaná témata do online prostoru (covidové období), nabídkou témat směřujících do oblasti wellbeingu dětí. Mezi témata, která jsou v současnosti hodnocena jako nejvíce aktuální, patří třídní klima a vztahy mezi žáky (včetně adaptačních programů/pobytů), kyberprostor (kyberbezpečí, sociální sítě, šikana v kyberprostoru aj.) a téma prevence závislostí.

Mezi oblastmi, které zástupci škol uváděli jako potřebné k řešení, uváděli např. skryté záškoláctví, kapacitní navýšení odborného vzdělávání pro pedagogy/metodiky prevence v oblasti rizikového chování (nabídka je tematicky zajímavá, vzdělávání je k dispozici, ale kapacita nedostačuje).

Cíl 2. Osvětové aktivity orientované na veřejnost a zvláště zranitelné a ohrožené skupiny

Hlavním smyslem je minimalizace vzniku nápadu trestné činnosti, protiprávního jednání a ohrožení osobní bezpečnosti u zvláště zranitelných skupin veřejnosti.

Cílová skupina: senioři, oběti domácího násilí, děti školního a předškolního věku v silničním provozu, národnostní menšiny, lidé bez domova atp.

Předpokládání realizátoři: Preventivně informační skupina městské policie, Preventivně informační skupina Policie ČR, NNO

Podporované aktivity:

- kurzy sebeobrany
- dopravně bezpečnostní akce
- preventivní akce v Centru Semafor
- besedy ve školských zařízeních a klubech pro seniory

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Snížení výskytu protiprávního a násilného jednání na osobách (senioři, oběti domácího násilí). Zvýšení bezpečnosti v silničním provozu.

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- Umět se dívat kolem sebe (COMBAT ELEMENTS, z. s.)

Projekt je zaměřen na realizaci kurzů sebeobrany. V jeho průběhu jsou podporovány zdravé a sebeochranné návyky žen, které jsou nejvíce ohroženou skupinou. Cílovou skupinou jsou tedy ženy různých věkových kategorií (od dospívajících až po seniorky) se zkušeností s napadením i bez této zkušenosti.

Projekt má tři na sebe navazující úrovně. První část kurzu je mj. zaměřena na prevenci situací, které mohou být nebezpečné a uvědomění si zásad, jejichž dodržování pomáhá předejít nebo rozeznat možné hrozící nebezpečí. Druhá a třetí část programu je věnována praktickému nácviku a zažití jednotlivých sebeobránných technik (v různých situacích, polohách aj.)

Realizátor programu eviduje přibližně desítku případů, kdy se účastnice kurzů dokázaly správně vedenou asertivní komunikací vyhnout hrozícímu fyzickému napadení.

Realizované aktivity Preventivně informační skupinou Městské policie Olomouc

Preventivně informační skupina realizovala řadu aktivit přednášek a besed zaměřených zejména na děti a seniory. Pořádala či účastnila se mnoha akcí určených pro zvláště zranitelné skupiny osob i širokou veřejnost. V letech 2020 a 2021 byla její činnost ovlivněna protiepidemickými opatřeními v souvislosti s Covid – 19.

Přednášková činnost a besedy se zaměřují zejména na děti, mládež a seniory. Využívány jsou metodicky zpracované materiály a obsah přednášek a besed je uzpůsoben cílové skupině, pro kterou jsou určeny. V rámci těchto přednášek informuje PIS MPO o právním minimu, principu tísňových linek, o zásadách bezpečného chování a to i v silničním provozu z pohledu chodce a cyklisty, nebo seznamuje veřejnost s prací městské policie jako celku. Přednášky byly realizovány v mateřských školách a na 1. stupni základních škol, v klubech seniorů nebo v subjektech poskytujících nejrůznější sociální služby (rodinná centra, Jitro, Klíč, Credo atd.). Městská policie Olomouc v daném období

realizovala také vlastní preventivní projekty věnující se bezpečnosti, například projekt „Chci být viděn“ zacílený na viditelnost v silničním provozu nebo projekt „Bezpečný domov“, v rámci kterého se v souvislosti s protiprávním jednáním páchaného na seniorech zaměřovala na osvětu v oblasti osobní bezpečnosti a zabezpečení domácností.

Mezi akce zaměřené na osvětu, které pořádala PIS MPO nebo se jich účastnila, patří například Setkání s hasiči a městskou policií, DDH Semafor (participace v souvislosti se zkouškami tzv. Průkazu mladého cyklisty), Branný závod pro ZŠ a seniory, dopravní soutěž pro mateřské školy, akce „Kapsáři“ realizovaná na výstavišti Flora při jednotlivých etapách dotyčného veletrhu, předvánoční prevence na parkovištích a nákupních centrech nebo akce zaměřené na viditelnost chodců ve spolupráci s krajským koordinátorem BESIP a řada dalších.

Tabulka 1: Aktivity realizované PIS MPO

Rok	Přednášky		Besedy		Další akce	
	Počet tříd	Počet osob	Počet besed	Počet osob	Počet akcí	Počet osob
2016	334	7 652	33	980	63	22 382
2017	332	7 570	14	500	49	29 292
2018	330	7 476	18	441	59	28 571
2019	415	9 487	23	638	53	26 176
2020	145	3 005	2	38	54	5 116
2021	46	1 024	1	60	24	7 069

Zdroj: Výsledky činnosti Preventivně informační skupiny MPO 2016 – 2021

Realizované aktivity Preventivně informační skupina Policie ČR

Policie ČR realizuje řadu aktivit, přednášek, besed zaměřených zejména na děti a seniory. Nabízí řadu přednášek pro děti základních i středních škol, v klubech seniorů. Mezi hlavní témata patří prevence v dopravě, kyberkriminalita, užívání návykových látek, trestní odpovědnost. V případě seniorů jsou přednášky zaměřeny zejména na „bezpečí na ulicích“, na praktiky tzv. „šmejdu“ a kyberprostor. Vyjma přednášek jsou realizovány různé celorepublikové kampaně, okresní i místní aktivity na tyto kampaně navazující. Jsou zaměřené na bezpečnost v dopravě (např. Na kole jen s přilbou, BESIP kampaň, Bezpečně na elektrokoloběžce), ale také jiná témata zaměřená na ochranu majetku, osobních věcí, zdraví apod. (např. Bezpečně u vody, Evropský den proti vloupání).

Cíl 3. Prevence kriminality ve virtuálním prostoru

Preventivní, vzdělávací, intervenční a výzkumné aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování spojeného s užíváním informačních a komunikačních technologií

Předpokládání realizátoři: NNO, fyzické osoby, Univerzita Palackého Olomouc

Aktivity

- cyklus vzdělávacích akcí pro žáky a rodiče
- příprava a distribuce tiskovin
- intervence
- výzkumná šetření
- konzultace s klienty v tísni
- pořízení důkazního materiálu
- zpracování posudku
- blokace obsahu (Facebook, webové stránky)

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Zvýšení informovanosti o problematice související se zneužíváním informačních komunikačních technologií (ICT) povede k obezřetnějšímu užívání komunikačních technologií, čímž se sníží potenciál nápadu trestné činnosti a protiprávního jednání v této oblasti.

Dalším již sekundárním přínosem je včasný zásah a pomoc klientům, kteří se již ocitli v prostředí internetové kriminality.

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- E-Bezpečí pro Olomouc
- Online poradna centra PRVOK

E-Bezpečí pro Olomouc

Projekt poskytuje komplexní systém kontinuální primární prevence základním a středním školám. V rámci projektu je poskytováno vzdělávání žáků a studentů (příp. lektorů) formou workshopů na tato témata: (1) Nebezpečí virtuální komunikace pro žáky a studenty (přehled sociálně patologických jevů probíhajících na online komunikačních platformách), (2) Rizika sociálních sítí pro žáky a studenty (seznámení s potenciálně rizikovými faktory, jež mohou ohrožovat uživatele sociálních sítí, zejména sociální síť Facebook). Nabízena je také přednáška pro rodiče na téma Nebezpečí virtuální komunikace, při které jsou seznámeni s nejčastějšími riziky ohrožujícími děti, kazuistikami, praktickými návody domácí prevence apod. Tematicky se žáci (rodiče) seznamují s fenomény kyberšikany, kybergroomingu, kyberstalkingu, rizikového sdílení osobních údajů včetně problematiky sextingu, metodami sociálního inženýrství a formami manipulace dětí, problematiky sociálních sítí (Facebook apod.).

Vyjma uvedených přednášek získá každý žák tiskoviny zaměřené na patologické jevy s kontakty na krizové linky. Tiskoviny jsou určeny nejen žákům, ale i jejich rodičům, učitelům, dalším osobám pracujícím s dětmi a široké veřejnosti.

Na tento projekt navazují další činnosti, kterými je publikování článků na portálu www.e-bezpeci.cz a poradenská činnost v rámci online poradny.

- 2018 – 15 vzdělávacích akcí, 450 žáků 2. stupně ZŠ a SŠ, sekundární cílovou skupinou byli učitelé žáků a rodiče
- 2019 - 22 vzdělávacích akcí, 587 osob (354 žáků 2. stupně ZŠ, 115 studentů SŠ, 55 dětí ze SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené, 28 dětí z Dětského domova, dále 35 dětí v Knihovně města Olomouce)
- 2021 – 16 vzdělávacích akcí, 380 žáků 2. stupně ZŠ a SŠ, sekundární cílovou skupinou byli učitelé žáků a rodiče

Online poradna centra PRVOK

Poradna nabízí konzultace pro osoby v tísní a její působení je preventivní i intervenční. Velká část aktivit směřuje na poskytování preventivních aktivit, útoky na emailové účty, vyhrožování a vydírání. Poskytuje pomoc občanskoprávní, trestněprávní a psychologickou. Poradna se zaměřuje také na pořízení důkazního materiálu, rozbor a analýzy, zpracování posudku, blokáce obsahu (Facebook, webové stránky). Díky poradně se podařilo odhalit několik pachatelů trestné činnosti páchané na dětech a pravidelně jsou předávány konkrétní případy k řešení PČR, zda naplňují podstatu trestného činu a případnému dalšímu řešení. Její aktivity přispívají k zvyšování bezpečnosti občanů (dětí i dospělých) v kyberprostoru.

- 2019 - poradna zachytila 353 případů internetové kriminality, 59 případů bylo řešeno v součinnosti s PČR
- 2021 – poradna zachytila 475 případů internetové kriminality, z toho 71 případů bylo předáno k řešení Policii ČR s podezřením na spáchání trestného včetně odhalení několika sexuálních predátorů

Další realizované aktivity:

Na oblast kyberbezpečí a kyberkriminality se zaměřují také preventivní aktivity, viz cíl 1 a cíl 2 (MPO, PČR, NNO).

Cíl 4. Prevence zadlužování

Podpora poraden pro dlužníky jako prevenci před exekucí, ale i jako prevenci před kriminalitou páchanou samotnými dlužníky a protiprávním jednáním páchaným na dlužnících.

Předpokládání realizátoři: NNO, Charita Olomouc

Podporované aktivity:

- poskytování poradenství a intervence v oblasti dluhů včetně prevence trestných činů ze strany dlužníků

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Omezování protiprávní činnosti související se zadlužováním osob v obtížné sociální situaci.

Vyhodnocení – realizované projekty:

- DLUHOVÉ PORADENSTVÍ (Sdružení SPES, z.s.)

Do oblasti dluhového poradenství zasahoval také projekt „Prevence kriminality spojená s patologickým hráčstvím“ realizovaný Společností Podané ruce o.p.s., jehož součástí je mj. podpora hráčů a jejich blízkých v dluhové oblasti. Nebo projekt „Nový prostor, housing first, probační program“ realizovaný také Společností Podané ruce o.p.s., který je zaměřen na osoby po výkonu trestu odnětí svobody a jehož součástí je dluhové poradenství. Také podporovaný projekt Program individuálního poradenství ke zvládnutí agresivního a impulzivního chování – H. U. L. K. společnosti Člověk v tísni se zaměřuje na řešení dluhové problematiky.

Další realizované aktivity:

V Olomouci působí poradny poskytující dluhové poradenství a služby, které se zaměřují na pomoc s hospodařením a finanční gramotnost. Tyto služby jsou součástí Komunitního plánování sociálních služeb.

Cíl 5. Prevence majetkové trestné činnosti a bezpečnost

Prevence majetkové trestné činnosti v oblasti výchovy a vzdělávání představuje poměrně obsáhlou oblast osvětových kampaní určených pro širokou veřejnost zaměřených na ty oblasti kriminality, kde je nápad trestné činnosti na území města vysoký. Jedná se například o krádeže věcí z aut, kapesní krádeže atp.

Bezpečnost (nejen) pro školy ve smyslu ochrany dalších ohrožených veřejných prostor před nebezpečnými útoky (duševně nemocný útočník, mstitel, terorismus apod.)

Cílem těchto kampaní je obrátit pozornost veřejnosti k ochraně svého majetku a osobní bezpečnosti.

Cílová skupina – veřejnost, osoby ve veřejných prostorech

Předpokládání realizátoři: Preventivně informační skupiny Policie ČR a MPO, nákupní a obchodní centra ve městě, prostředky MHD

Podporované aktivity:

- Kurzy, besedy, přednášky, prezentační akce, kampaně

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Omezení nápadu trestné činnosti ve vybraných druzích majetkové trestné činnosti. Zvýšení pocitu bezpečí občanů města včetně posílení jejich faktické bezpečnosti.

Vyhodnocení:

Aktivita se při realizaci značně propojuje s cílem 2. – viz činnost Preventivně informační skupiny Městské policie Olomouc a Policie ČR.

Na širokou veřejnost se zaměřovaly preventivní akce Městské Policie Olomouc, které jsou každoročně opakovány – např. „Kapsáři“ realizovaná na výstavišti, společné aktivity MPO a Dopravního podniku města Olomouce zaměřené na kapsáře, předvánoční preventivní akce na parkovištích a v nákupních centrech. Policie ČR realizuje v této oblasti kampaně (na různých úrovních) – např. auto není trezor, bezpečně u vody, Evropský den proti vloupání apod.

Bezpečnosti (nejen) pro školy ve smyslu ochrany „ohrožených veřejných prostor“ před nebezpečnými útoky (duševně nemocný útočník, mstitel, terorismus apod.) se věnuje pozornost v rámci „typových činností integrovaného záchranného systému“. K postupu v těchto situacích je zpracována metodika a probíhají periodická cvičení – nácviky zásahu.

Cíl 6. Podpora vzdělávacích programů z oblasti bezdomovectví

Půjde o zařazení informací o bezdomovectví (co je bezdomovectví, jak vzniká, kdo je bezdomovec atp.) do rámcových vzdělávacích plánů (RVP) mateřských a základních škol.

V současnosti obsahuje RVP problematiku bezdomovectví v částech věnovaných rozvoji aktivního občanství, finanční gramotnosti a sociálního citění. Ve spolupráci s odborem školství MMOI bude ředitelům doporučeno věnovat v osnovách zvýšenou nebo „rozšířenou“ pozornost této problematice. Současně bude navrženo realizátorům specifické primární prevence na školách (Sdružení D, z.ú. a P-centrum, spolek) rozšířit své programy o tuto problematiku a cílovou skupinu.

Předpokládání realizátoři: Základní školy na území města, P-centrum, spolek, Sdružení D, z. ú.

Podporované aktivity:

- Kurzy, besedy, přednášky

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Omezení nápadu trestné činnosti a protiprávního jednání na skupině lidí bez domova. Zvýšení míry tolerance většinové společnosti vůči lidem bez domova a snížení sociálního napětí ve veřejném prostoru města.

Vyhodnocení:

Realizace cíle nebyla zjištěna.

Cíl 7. Sociologický výzkum vnímání pocitu bezpečí ze strany veřejnosti

Sociologický výzkum je jednou z metod, jak zjišťovat názory veřejnosti na skutečný stav a potřeby města v oblasti prevence a bezpečnosti. Díky jeho uskutečnění bude Program prevence kriminality směřovat k větší přesnosti a bude odrážet skutečné potřeby obyvatel města.

Předpokládání realizátoři: UP Olomouc

Podporované aktivity:

- Realizace sociologického výzkumu na reprezentativním vzorku obyvatel města.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Posílení preventivní a bezpečnostní politiky města na základě skutečných potřeb občanů.

Vyhodnocení:

V letech 2019 a 2020 realizovala Univerzita Palackého v Olomouci, katedra geografie projekt „Inovace prevence kriminality ve městech Olomouckého kraje založená na mapování míst strachu“. V rámci tohoto projektu, který byl financován Technologickou agenturou ČR, byl mapován „pocit bezpečí“ obyvatel vybraných měst včetně Olomouce. Hlavní výstupy uvádíme v následující části.

Cíl 8. Měření efektivity preventivních programů

Způsob měření efektivity preventivních programů přinese větší objektivitu do posuzování preventivních projektů jednotlivých realizátorů na území města a v souvislosti s tím umožní i efektivnější vynakládání finančních prostředků města.

Předpokládání realizátoři: UP Olomouc

Podporované aktivity:

- Vytvoření jednoduché metodiky měření efektivity preventivních programů prostřednictvím zadání diplomové práce.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Realizace účinných preventivních aktivit přispěje ke zvýšení bezpečnosti ve městě.

Vyhodnocení:

Vzhledem ke složitosti měření efektivity preventivních programů pro jejich různorodost, široké spektrum zaměření, nebyla aktivita takto komplexně realizována.

Strategie prevence kriminality ČR si tvorbu metodiky měření efektivity stanovila jako cíl do dalšího období. V rámci města Olomouce se uplatňuje jednotný bodový systém hodnocení projektových žádostí, jehož součástí je také hodnocení uváděných dopadů na cílovou skupinu, přínosů projektů.

Při realizaci rozhovorů s aktéry prevence kriminality v Olomouci jsme se cíleně dotazovali na evaluace preventivních programů/projektů, které realizují. Každá organizace/aktér volí jiné metody hodnocení programů, ale každá z nich se v různé míře snaží programy vyhodnocovat. Evaluace mají různou intenzitu, která je ovlivněna zejména časovou a personální (a tím také finanční) náročností. Zmiňovány byly dotazníky spokojenosti pro účastníky programu nebo pro přítomné pedagogy, dřívější evaluace programu intenzivní formou (dotazník před a po realizaci) a tím také ověření

dopadů programu, evaluace řešením problému/situace, sledování změn postojů účastníků programu – u dlouhodobějšího působení, návaznými „neformálními“ rozhovory s účastníky programu apod.

Cíl 9. Systém včasné intervence

Hlavním úkolem pro příští období je zlepšení zejména organizační stránky péče o ohrožené děti - jedná se o získání nástroje, který by umožnil spolupráci a rychlé předávání informací mezi jednotlivými subjekty péče, tak jak bylo původně uvažováno.

Předpokládání realizátoři: MMOI – odbor sociálních věcí, ŽŠ, MPO, Policie ČR, Probační a mediační služba, justiční orgány

Podporované aktivity:

Budou pokračovat aktivity oddělení sociální prevence odboru sociálních věcí zaměřené na spolupráci:

- se ZŠ (záškoláctví a jiné soc.patologické jevy, problémové lokality v okolí škol),
- s PČR a MPO (přednášky na obvodních odděleních, mapa problémových lokalit, kde se řeší závadové chování mládeže),
- spolupráce s Okresním státním zastupitelstvím a soudy (vyřešit oblast odklonu od soudního řízení, zejména náhradou škody, dále přemísťování dětí do jednotlivých ústavů, role OSPOD-u při činu jinak trestném),
- s Probační a mediační službou (uložení dohledu probačního úředníka, trest obecně prospěšných prací, možnost spolupráce v případech potřeby mediace).

Strategickým cílem bude celkové přehodnocení činnosti Týmu pro mládež tak, aby forma setkávání nebyla „konferenční“, ale jednalo by se spíše o pracovní jednání výše uvedených subjektů.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Včasný zásah a řešení rizikového a problémového chování dětí umožní omezovat výskyt protiprávního jednání dětí a mladistvých.

Vyhodnocení:

Systém včasné intervence je ve městě provozován, slouží k informování OSPOD ze strany PČR o dětech a mladistvých, kteří se dostali do konfliktu se zákonem.

Činnost Týmu pro mládež byla v letech 2016 – 2020² koordinována pracovníkem Probační a mediační služby v rámci projektu Na správnou cestu! II. Tým se setkával 3x až 4x ročně a zabýval tématy šikany a extrémních projevů agrese, dostupností a zaměření programů primární prevence, kyberprostorem a závislostním chováním, zneužíváním drog ve spojitosti s možností testování a legislativy, dostupností psychiatrické a psychologické péče, osou trestního řízení, záškoláctvím, problematice dětí v SVP a DDÚ.

---

² 1. 5. 2016 – 31. 8. 2020, <https://www.pmscr.cz/projekty/ukoncene/na-spravnou-cestu-ii/>

V rámci jednání Týmu byly prezentovány dostupné služby, aktivity Týmů pro mládež jiných měst. V rámci činnosti Týmu vznikly dvě databáze – databáze programů primární prevence a databáze psychologické a psychiatrické pomoci, na kterou navázala dvě setkání se zástupci psychologické a pedopsychiatrické péče. Činnost týmu byla také zaměřena na organizaci vzdělávání školských metodiků prevence a zástupců škol. Koordinátorka Týmu také každoročně organizovala setkání zástupců NZDM a terénních služeb pro děti.³

Po ukončení zmíněného projektu a tím také ukončení činnosti koordinátora Týmu pro mládež v Olomouci, se PMS a OSPOD Olomouc dohodli na pokračování činnosti Týmu a společném sdílení jeho organizace. Činnost Týmu pro mládež však byla přerušena pandemií Covid-19. Probační a mediační služba i zástupce OSPOD Olomouc mají zájem na navázání na předešlou činnost. Zároveň by však uvítali, pokud by byl k dispozici koordinátor, který by se této činnosti cíleně věnoval (obdobně jako tomu bylo dříve).

Cíl 10. Mapy kriminality – výhled

Analýza a predikce kriminality prostřednictvím rozvoje informačního servisu Policie ČR a Městská policie Olomouc o nápadu trestné činnosti a protiprávního jednání na území města.

Od června 2014 realizuje odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra projekt Mapy budoucnosti podporovaný z Evropského sociálního fondu v ČR, Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Předpokládaní realizátoři: Ministerstvo vnitra

Aktivity:

- Na základě analýzy potřeb (SWOT analýza) a identifikace obecných cílů je reálný předpoklad spolupráce s MV na aplikaci a využití map kriminality na území města po ukončení projektu a dle výsledků srovnávací studie.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Cílenější a efektivnější nasazování sil a prostředků bezpečnostních složek

- zvýšení objasněnosti kriminality
- zkvalitnění rozhodovacích procesů bezpečnostních složek
- efektivnější práce s daty a informacemi, zlepšení koordinace a komunikace přímo v terénu
- vytváření scénářů budoucího vývoje kriminality na úrovni ulic měst a plánování preventivních opatření
- snížení potřebných finančních prostředků

Zahraniční zkušenosti prokazují, že právě na základě analýz a predikcí dochází k poklesu obecné kriminality až o 30%.

---

³ https://www.pmscr.cz/wp-content/uploads/2021/08/projekty_NSCII_evaluacni_zprava_zaverecna_201130.pdf

Vyhodnocení:

Policie České republiky provozuje mapy kriminality⁴, které přináší veřejnosti⁵ o evidovaných trestných činech a přestupcích (dále jen „delikty registrované kriminality“) na území České republiky.

„Mapy kriminality obsahují delikty registrované kriminality, které byly ve zvoleném období Policií České republiky oznámeny, nebo které Policie České republiky odhalila vlastní činností.“ V rámci map kriminality jsou zveřejňována data za ty druhy trestné činnosti, u nichž může mít zveřejnění preventivní charakter a jejichž zveřejnění nebrání taktické hledisko. V případě přestupků není rozsah údajů tímto způsobem omezen.

Zobrazená data odpovídají poslednímu zjištěnému stavu věci v době, kdy bylo vedeno řízení Policií České republiky. V případě trestných činů zobrazované údaje nezohledňují případnou změnu právní kvalifikace protiprávního jednání provedenou státním zástupcem nebo soudcem.

Údaje Městské policie Olomouce jsou uváděna v ročních „Výsledcích činnosti Městské policie Olomouc“.

Oblast situační prevence

Cíl 1 Projekty kamerových systémů

Monitorovací kamerový dohlížecí systém města Olomouce v současné době disponuje celkem 33 stacionárními rotačními kamerami doplněnými 76 pohledovými kamerami, 2 ks panoramatických kamer směřovaných na Sloup Nejsvětější Trojice, 10 ks bezpečnostních kamer v pěti podchodech pro chodce. Celý systém doplňuje 38 mobilních kamer pro potřeby monitorování lokalit černých skládek, ochrany dětských hřišť, herních prvků a objektů v majetku města se zvýšeným rizikem vandalských projevů a zajištění preventivního dohledu nad oblastí občanského soužití. Kamery jsou umístovány podle požadavků zástupců samosprávy, komisí městských částí, odboru životního prostředí, TSMO, Výstaviště Flora a jiných subjektů. Dalších 14 provozovaných mobilních kamer je trvale umístěno v lokalitách s omezením infrastruktury optických sítí. K přenosu obrazových výstupů je využívána kombinace optických tras a služeb mobilního operátora.

V měsíci listopadu 2015 byl spuštěn nový projekt Městské policie Olomouc z Oblasti situační prevence ve městě. Záměrem městské policie je přispět k rozšíření tzv. bezpečných zón pro chodce na páteřní komunikaci města s cílem přispět k jejich využívání chodci všech věkových kategorií před riskantním přecházením frekventovaných komunikací.

Celkem bylo instalováno 10 bezpečnostních kamer v provedení antivandal do 5-ti podchodů po chodce. Jedná se o podchod na ul. Foerstrova u pošty, podchod na křižovatce ulic Štítného x

---

⁴ <https://kriminalita.policie.cz>

⁵ Policie ČR a obecní policie má přístup k detailnějším datům zobrazovaným v mapě kriminality na základě své registrace.

Hněvotínská u Fakultní nemocnice, dva podchody na ul. Brněnská a podchod na ul. Tovární u autobusového nádraží.

Dle provedených analýz, ve spolupráci s Policií ČR, další rozvoj MKDS přispěje k zajištění bezpečných zón pro pohyb občanů města. Obecně lze konstatovat, že MKDS výrazným způsobem napomáhá zajišťovat dohled nad dodržováním obecně závazných předpisů, přispívá k ochraně veřejného pořádku a v neposlední řadě k dopadení pachatelů i velmi závažných trestných činů (zločin, loupež, znásilnění).

Předpokládaní realizátoři: Městská policie Olomouc

Aktivity:

- Instalace dalších kamerových bodů do oblastí města s vysokým nápadem trestných činů a protiprávního jednání.
- Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci
- Omezování trestné činnosti a protiprávního jednání v monitorovaných lokalitách, zvyšování bezpečí občanů města.

Vyhodnocení – realizované aktivity:

Monitorovací kamerový dohlížecí systém města Olomouce v současné době disponuje celkem 33 stacionárními rotačními kamerami doplněnými 76 pohledovými kamerami, 2 ks panoramatických kamer směřovaných na Sloup Nejsvětější Trojice, 10 ks bezpečnostních kamer v pěti podchodech pro chodce. Celý systém doplňuje 38 mobilních kamer pro potřeby monitorování lokalit černých skládek, ochrany dětských hřišť, herních prvků a objektů v majetku města se zvýšeným rizikem vandalských projevů a zajištění preventivního dohledu nad oblastí občanského soužití. Kamery jsou umístovány podle požadavků zástupců samosprávy, komisí městských částí, odboru životního prostředí, TSMO, Výstaviště Flora a jiných subjektů. Dalších 14 provozovaných mobilních kamer je trvale umístěno v lokalitách s omezením infrastruktury optických sítí. K přenosu obrazových výstupů je využívána kombinace optických tras a služeb mobilního operátora.

V roce 2016 začala postupná obnova kamerového systému. Proběhla výměna stávajících čtyř analogových kamer za digitální s rozlišením Full HD. V následujících letech obnova pokračovala, a to v roce 2017 výměnou osmi kamer a v roce 2018 bylo nahrazeno zbylých devět analogových kamer. Výhodou digitálních kamer je lepší rozlišovací schopnost i zpětná práce s pořízeným záznamem.

V roce 2018 se podařilo realizovat I. etapu instalace 7 kusů kamer na školní hřiště a to v rámci projektu „Školní hřiště pro veřejnost“ a to při ZŠ Heyrovského, ZŠ Tererovo náměstí, ZŠ Zeyerova a ZŠ Řezníčkova z důvodu dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a předcházením zejména majetkové trestné činnosti v těchto areálech. V roce 2019 navázala II. etapa projektu instalací dalších 8 kamer a to na školní hřiště při ZŠ Spojenců, ZŠ Demlova, ZŠ Holice – Náves Svobody a ZŠ Rožňavská.

V roce 2019 byly instalovány dvě bezpečnostní kamery na Dolní náměstí, které v současné době doplňují monitorování již stávající kamerou.

V roce 2020 byla realizována další etapa rozšíření kamerového systému. Nové lokality pro umístění kamerových bodů byly vybrány na základě statistických údajů Městské policie Olomouc a Policie ČR. Systém byl rozšířen o 4 otočné kamery, a to s umístěním na rohu ul. 8. května x Zámečnická, na tř. Svobody 26, dále na Palachově náměstí – Terezká brána a na Gorazdově náměstí. U stávajících dvanácti kamerových bodů došlo k doplnění o pohledové kamery.

V roce 2021 se systém rozšířil o čtyři nové kamery, a to dvě na Masarykově třídě - na mostě přes Moravu a na mostě přes Bystřičku. Tímto došlo ke kamerovému pokrytí lokality od hlavního nádraží ČD až po ul. Komenského, která je stěžejní pro monitorování bezpečnostních opatření, zejména při konání sportovních utkání rizikového charakteru. Další dva kamerové body pak vznikly na křižovatce Hodolanská a Pražská, které jsou páteřními rozcestníky při vjezdech a výjezdech z města. U stávajících osmi kamerových bodů došlo k doplnění o pohledové kamery.

V roce 2022 se celý systém v rámci již 19. etapy rozšířil o další 2 pohledové kamery doplněné každá 4 pohledovými kamerami. Nové lokality pro umístění kamerových bodů byly vybrány na základě statistických údajů Městské policie Olomouc, Policie ČR a Územního odboru Olomouc.

První lokalitou je křižovatka ulic Rooseveltova, Zikova, Střední Novosadská a druhou je křižovatka ulic Schweitzerova, Zikova a Jeremiášova.

Současně došlo v rámci projektu i k doplnění stávajících pěti otočných kamer o pohledové PTZ kamery.

V rámci ukončení projektu na protipovodňových opatřeních na řece Moravě bylo realizováno umístění 25 kamer do prostoru náplavky. Cílem je posílit pocit bezpečí občanů v monitorovaných lokalitách, včetně snížení nápadu protiprávního jednání, a to minimalizovat vandalské projevy, sprejství nebo znečišťování veřejného prostranství.

V měsíci listopadu 2022 byla po tříměsíční rekonstrukci dokončena modernizace společného pracoviště operačního střediska, obsluhy kamerového systému a spisové služby s cílem zajištění mj. velkoplošných monitorů v rámci projektu „Rekonstrukce operačního střediska Městské policie – dodávka monitorovací stěny s příslušenstvím“.

V současné době je celý systém sjednocen a je plně digitalizován. Kamery obsluhuje 6 stálých pracovníků v nepřetržitém provozu.⁶

Obsluha kamerového systému je již dlouhodobě nepostradatelnou součástí při dohledu na veřejný pořádek a problematiku statické dopravy ve městě a významně posiluje efektivitu řešení událostí strážníky při výkonu služby na potřebném místě a v potřebném čase. Ve spolupráci s operačním střediskem tak zásadním způsobem zajišťují akceschopnost MPO.

MKDS je Policií ČR (Krajským ředitelstvím Olomouc) a Městskou policií Olomouc hodnocen jako významný preventivní nástroj a významný zdroj důkazních informací.

Efektivita činnosti MKDS a jeho preventivní účinnost je obtížně měřitelná, nicméně průzkumy pocitu bezpečí jednoznačně ukazují, že v místech, kde je umístěn kamerový systém, se občané cítí bezpečněji.

---

⁶ Informace o MKDS čerpány z webových stránek Městské policie Olomouc; <http://mp-olomouc.cz/kamerovy-system>

Tabulka 2: Výsledky Městského kamerového dohlížecího systému v jednotlivých letech

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nepovolené plakátování	7	11	6	5	3	0	0
Přivolání zdravotnické pomoci – podnapilost, zranění	83	47	31	19	25	36	71
Přestupky proti majetku	6	10	8	6	7	7	4
Sprejeři – podezření nebo předáno PČR	5	1	7	7	4	9	4
Zadržení pachatelů TČ	7	3	4	5	2	3	6
Pohyb osob v kašnách, na sloupech	22	55	41	52	60	47	46
Nepovolené parkování	189	146	55	82	133	151	222
Nesvítící veřejné osvětlení	23	26	18	22	17	20	6
Monitorování v rámci akcí	147	198	118	83	72	51	43
Rvačky, výtržnost, žebrání – zásahy hlídek	73	94	63	77	95	147	153
Znečištění veřejného prostranství	69	47	32	37	48	38	32
Zjištěné poznatky – řešeno MPO, TSMO ad.	87	88	67	40	51	30	49
Celkem	718	726	450	435	517	539	636

Zdroj: webové stránky Městské policie Olomouc

Cíl 2 Využívání nových technologií

Využívání nových technologií, pomůcek, přístupů a nástrojů v predikci majetkové trestné činnosti a možnostech navrácení odcizených předmětů okradeným majitelům.

Jedním z konkrétních případů je možnost forenzního značení městského venkovního mobiliáře (stojany na kola, lavičky, vybavení hřišť apod.)

Předpokládání realizátoři: Magistrát města Olomouce (odbor dopravy, odd. majetkové správy komunikací)

Aktivity

- Pořízení syntetické DNA ve formě roztoku, gelu, masti nebo spreje. Součástí produktu jsou varovné samolepky „Chráněno DNA“.
- Dále proškolení příslušných osob, které budou provádět značení městského venkovního mobiliáře.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci

Ochrana majetku města novým prvkem, odradit potenciální pachatele od páčání majetkové trestné činnosti a tím zvyšovat celkový pocit bezpečí ve městě.

Ochrana majetku města za pomoci forenzního značení je moderním prvkem situační prevence, která má především preventivní účinek. Předností této metody je jednoduchá aplikace, velká odolnost vůči vnějším vlivům a dlouhá životnost. Na příslušných místech města budou umístěny tabulky s textem, že majetek je chráněn DNA a také forezním značením označené předměty budou vybaveny samolepkami s tímto upozorněním.

Toto označení upozorňuje pachatele, že předměty jsou speciálně označeny forezním značením, a že tedy pachatel může být identifikován policií a tím usvědčen z trestného činu. V kombinaci s dalšími způsoby ochrany, jako je evidence předmětů majetku města dle jeho typu, celkového popisu a fotografie, má projekt preventivní účinek s cílem odradit pachatele od úmyslu spáchat trestný čin, nebo jej usvědčit z jeho spáchání.

Vyhodnocení:

Forezní značení městského venkovního mobiliáře nebylo zjištěno. K využívání nových technologií však lze zařadit také modernizaci a rozvoj MKDS, který je rozvíjen základě poznatků Městské policie Olomouc a Policie ČR a jeho působení je preventivní – odraduje potenciální pachatele od páčání majetkové trestné činnosti a zvyšuje celkový pocit bezpečí ve městě. Bezesporu přispívá k ochraně majetku města.

Cíl 3 Bezpečnost (nejen) pro školy

Ochrana dalších ohrožených prostor určených pro veřejnost a jejich okolí a osob v nich se nacházejících před nebezpečnými útoky (duševně nemocný útočník, mstitel, terorismus apod.).

Předpokládaní realizátoři: Městská policie Olomouc, Magistrát města Olomouce (odbor ochrany), Policie České republiky

Aktivity:

V rámci řešení tématu ochrany tzv. měkkých cílů vytvořit systém prevence zajišťování bezpečnosti těchto míst, a to zejména prostřednictvím prvků situační prevence (např. zřízení pultu centralizované ochrany, na který budou napojeny městské veřejnosti přístupné budovy, ve kterých se koncentruje větší množství osob).

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci

Ochrana bezpečnosti osob ve veřejném prostoru. Zejména v zemích západní Evropy v posledních letech významně vzrostla hrozba teroristických útoků, a to především na tzv. měkké cíle, které jsou veřejnosti přístupné a koncentruje se v nich větší množství osob (např. školy, prostředky MHD, památky, náboženská místa). Pachateli zde bývají nejen členové různých organizovaných teroristických skupin, ale také tzv. osamělí vlci, jejichž motivy bývají různé (např. sympatie s radikálními skupina, ale i duševní onemocnění či čistě osobní motivy - msta).

Vyhodnocení:

Aktivity se překrývají s „Cílem 5. Prevence majetkové trestné činnosti a bezpečnost“ v oblasti vzdělávání, poradenství a osvěty.

Bezpečnosti (nejen) pro školy ve smyslu ochrany „ohrožených veřejných prostor“ před nebezpečnými útoky (duševně nemocný útočník, mstitel, terorismus apod.) se věnuje pozornost v rámci „typových činností integrovaného záchranného systému“. K postupu v těchto situacích je zpracována metodika a probíhají periodická cvičení – nácviky zásahu.

Zároveň každoročně dochází k rozvoji MKDS, v průběhu roku 2022 se modernizuje dispečerské stanoviště „pult centralizované ochrany“.

Oblast sociální prevence – práce s rizikovými skupinami

Cíl 1 Programy volnočasových aktivit rizikových skupin dětí a mládeže

Podpora všech druhů preventivních a motivačních aktivit pro děti a mládež z rizikového prostředí (z rodin ohrožených sociálním vyloučením, z dětských domovů, náhradní rodinné péče atp.), případně ohrožených alkoholovou či nealkoholovou závislostí (drogy, gambling atp.)

Předpokládaní realizátoři: Sdružení D, z.ú., Společnost Podané ruce o.p.s., Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, spolek, Maltéžská pomoc, o.p.s. a další.

Aktivity:

- Volnočasové aktivity (kroužky, výlety, tábory, zájezdy, interaktivní poznávací a sebezkušenostní aktivity, doučování, atp.).

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Smysluplné trávení volného času ve střediscích volného času (nizkoprahová zařízení dětí a mládeže) a v terénu (v přirozeném prostředí) povede ke zmírnění výskytu všech forem protiprávního jednání a sociálně nežádoucích jevů u rizikových skupin dětí a mládeže ve městě.

Vyhodnocení – podpořené projekty:

- Preventivní programy pro děti a mládež (Charita Olomouc)

- Preventivní prázdninové pobyty pro děti z rodin ohrožených sociálním vyloučením (Maltéžská pomoc v Olomouci)
- KC SRNM Olomouc (Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava)
- Na cestě Program preventivních aktivit a vrstevnického provázení pro děti a mládež z rizikového prostředí (Sdružení D, z.ú.)
- Prevence kriminality v NZDM a terénu v Olomouci (Společnost Podané ruce o.p.s.)

Preventivní programy pro děti a mládež (Charita Olomouc)

Cílem projektu bylo zajistit smysluplné trávení volného času dětí a mládeže ze sociálně znevýhodněných rodin. Projekt byl zaměřený na realizaci aktivit preventivního a motivačního charakteru, které přispívají ke snížení rizika trestné činnosti a protiprávního jednání mezi dětmi a mládeží ze znevýhodněného prostředí. V rámci projektu byly realizovány preventivní besedy, taneční aktivity, poznávací aktivity (poznávací výlety do okolí), sportovní aktivity a vzdělávací aktivity (exkurze). Dále byly zajišťovány vícedenní akce pro děti a mládež.

V důsledku pandemie Covid-19 došlo k přerušení preventivních aktivit a po „uvolnění omezení“ již nedošlo k jejich obnovení. Podle sdělení komunikačního partnera se na aktivity nedařilo navázat. Organizace zaznamenala potřeby ohrožených/rizikových dětí, které pramení z těžkých životních prožitků. Projekt byl realizován při NZDM, jehož činnost byla transformována. V současnosti se zintenzivnila spolupráce s OSPOD a kurátory. Děti vyžadují více individuální práci s dětmi a jejich individuální provázení „životním příběhem“. Také preventivní a volnočasové aktivity vyžadují individuální přístup – trávení volného času s doprovázející osobou.

- 2019 – aktivit pro děti a mládež se zúčastnilo 280 osob, tanečního kroužku se zúčastnilo 22 osob, vícedenních akcí se zúčastnilo 19 osob
- 2021 – nebyl realizován

Preventivní prázdninové pobyty pro děti z rodin ohrožených sociálním vyloučením (Maltéžská pomoc v Olomouci)

Projekt je zaměřen na realizaci preventivního prázdninového pobytu pro děti žijící v znevýhodněném sociálním prostředí a děti z pěstounských rodin, převážně děti vytipované Oddělením pro rodinu a děti při Magistrátu Statutárního města Olomouce. Prázdninové pobyty byly realizovány v období jarních a letních prázdnin, v roce 2021 pouze v létě (důsledek covidových opatření).

Preventivně výchovný pobyt má za cíl upevnění volných vlastností, zručnost, tvořivost a také zvládnutí sebeobsluhy, péče o domácnost, pohybu v neznámém prostředí. V průběhu realizace pobytů děti otvírají různě závažná témata ze svého života, což klade zvýšené nároky na profesionální personální zabezpečení a schopnost pracovníků adekvátně reagovat a s tématy pracovat. S poznatky z pobytů organizace dále pracuje také v rámci navazujících služeb (v rámci SAS, doprovázení pěstounských rodin). V roce 2022 byl poprvé realizován preventivní pobyt zaměřený na náctileté klienty, který vznikl na základě jejich poptávky a organizace připravuje svépomocnou skupinu pro náctileté (iniciováno dětmi).

Počet zapojených osob:

- 2021 – 34 dětí ve věku 6 – 13 let

KC SRNM Olomouc (Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava)

Cílem projektu je zabezpečit pravidelné i jednorázové aktivity pro skupinu dětí ohrožených sociálně-patologickými jevy. Preventivní aktivity směřují k eliminaci a prevenci záškoláctví, drobné kriminality, zneužívání návykových látek apod. Dětem je nabízen strukturovaný program v bezpečném prostředí, možnost pozitivního trávení volného času. Součástí projektu jsou také táborové/víkendové aktivity, kde se děti učí samostatnosti, zodpovědnosti.

- 2021 – účast 51 dětí na víkendových pobytech; pravidelné aktivity v Komunitním centru SRNM

Na cestě Program preventivních aktivit a vrstevnického provázení pro děti a mládež z rizikového prostředí (Sdružení D, z.ú.)

Hlavním cílem projektu je snížit riziko delikventního chování a zvýšit kompetence pro smysluplné trávení volného času a postupné osamostatňování se u rizikových dětí, dětí žijících v dětských domovech a pěstounské péči. Projekt zahrnuje individuální i skupinové aktivity. Individuální vrstevnické provázení dobrovolníkem cílí na přebírání pozitivních návyků, prospěšných vzorců chování, nabídku smysluplného trávení volného času, sdílení společných zážitků, ale také na zvýšení kompetencí k orientaci a fungování v širším socio-kulturním prostředí. Skupinové programy se věnují tématům spjatých s nezákonným chováním a orientují se na budoucnost klientů. Doprovázené děti se mohou účastnit také teatroterapeutické skupiny a prázdninových rozvojově – preventivních projektových dnů. Organizace nabízí projekty/programy stavěné na prožitku a prožití zkušenosti (teatroterapeutická forma, prvky arteterapie).

V rámci projektu jsou také připravováni dobrovolníci věnující se dětem – probíhají intervizní setkání.

- 2018 – 11 zapojených osob napříč aktivitami
- 2021 – 22 zapojených osob napříč programy

Prevence kriminality v NZDM a terénu v Olomouci (Společnost Podané ruce o.p.s.)

Cílem projektu je snižování výskytu všech forem protiprávního jednání a společensky nežádoucích jevů u dětí a mládeže prostřednictvím aktivit primární a sekundární prevence a předcházet dopadům těchto negativních jevů na každodenní život mladých lidí a jejich okolí. Projekt je realizován v prostředí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a prostřednictvím terénní práce s dětmi a mládeží. Konkrétními nástroji práce jsou aktivní monitoring lokalit s aktuálně zvýšeným rizikem výskytu společensky nežádoucích projevů chování u dospívajících, realizace tematických bloků zaměřených na prevenci konkrétních rizikových jevů, nabídka smysluplného trávení volného času a působení preventisty.

V průběhu sledovaných let byly realizovány preventivní tematické bloky, hudební a výtvarné workshopy zaměřené na témata Rasismus a xenofobie; Závislosti; (Kyber)šikana, agresivita a vandalizmus. Tyto preventivní bloky sestávají z besed, promítání filmů a her a také individuálních pohovorů s preventistou.

Volnočasové aktivity zahrnují sportovní aktivity, herní a výtvarné aktivity, ale i návštěvu zábavných aktivit (laser aréna, bowling, jump aréna apod.).

- 2018 – 206 dětí a mladých lidí v NZDM a 175 v terénu
- 2019 – 130 osob se účastnilo tematických preventivních bloků, 102 osob workshopů, 112 osob intervencí zaměřených na protiprávní jednání, 110 osob volnočasových aktivit v terénu
- 2021 – 96, 102 a 96 osob se účastnilo jednotlivých tematických preventivních bloků, 84 osob workshopů, 197 osob intervencí zaměřených na protiprávní jednání, 197 osob volnočasových aktivit v terénu

Cíl 2 Programy postpenitenciární péče, prevence recidivy

Cílová skupina: pachatelé trestné činnosti, osoby po výkonu trestu odnětí svobody

Podpora programů zaměřených na podporu osob po výkonu trestu odnětí svobody, včetně podpory probačních programů pro mladistvé prvopachatele trestné činnosti.

Předpokládání realizátoři: Společnost Podané ruce o.p.s., Člověk v tísni, o.p.s.,

Aktivity:

- Realizace tříměsíčních intenzivních probačních programů včetně víkendových zátěžových programů pro mladistvé prvopachatele trestné činnosti
- Podpora klientů po výkonu trestu odnětí svobody při dosažení bydlení v komerčním nájmu tzv. housing first. včetně nabídky možnosti prodeje časopisu Nový Prostor jako prostředku k překlenutí náročné doby, než si najdou zaměstnání.

Součástí programů bude i cílená spolupráce s příslušnými institucemi (úřady práce, realitní kanceláře) a společnostmi zaměstnávajícími cílovou skupin osob a propagace zaměstnávání osob se záznamem v trestním rejstříku za účelem jejich znovuzapojení do společnosti s výrazným preventivním faktorem. Rozšíření dobré praxe u programů zaměřených na zaměstnávání osob se záznamem v trestním rejstříku.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci:

Snížení nebezpečí recidivy kriminálního chování a zajištění soběstačnosti a účinné resocializace osob po výkonu trestu odnětí svobody.

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- *Na cestě k odpovědnosti – mladiství* (Člověk v tísni o.p.s.)
- *Program individuálního poradenství ke zvládnutí agresivního a impulzivního chování – H. U. L. K.* (Člověk v tísni o.p.s.)
- *Nový prostor, Housing First, Probační program* (Podané ruce, o.p.s.)

Na cestě k odpovědnosti – mladiství (Člověk v tísni o.p.s.)

Probační program Na cestě k odpovědnosti je zaměřen na rozvoj sociálních dovedností a na snížení rizikových faktorů recidivy mladistvých. Cílem programu je předcházet recidivě a to nejen v období dospívání, ale i následně v dospělosti. Program je rozčleněn do 3 fází a 14 setkání, v rámci kterých

jsou otevírána témata reflexe a náprava provinění; vztahy, rodina; emoce a řešení konfliktů; závislosti, šikana, extremismus či jiné rizikové sociální jevy dle potřeb klienta; praktické dovednosti - finanční gramotnost, základní právní orientace, orientace v sociálním systému, jak si najít práci, jak se udržitelně osamostatnit. Intenzita témat je závislá na míře, kterou by jejich neošetření mohlo vést k recidivě. Do programu může být zapojen také zákonný zástupce dítěte.

- 2021 – nebyl realizován

Program individuálního poradenství ke zvládnutí agresivního a impulzivního chování – H. U. L. K. (Člověk v tísni o.p.s.)

Program se pomocí kognitivně behaviorálních technik a casemanagementu zaměřuje na individuální potřeby klientů a pomáhá jim kontrolovat, zvládat impulsivní/agresivní chování. Cíl programu spočívá v prevenci relapsu agresivního a násilného chování a k přebírání odpovědnosti za své směřování v životě. Klient se učí porozumět příčinám, průběhu i dopadům agresivního a násilného chování a rozpoznat spouštěče tohoto chování. Důležité je následné osvojení si způsobů zvládnutí agrese a konstruktivního řešení konfliktů. Program je rozložen do 13 setkání trvajících jednu hodinu. Klient může být v průběhu otevírání různých dalších témat navázán na další služby organizace (dluhové poradenství, SAS, aj.).

- 2021 – 16 osob, celkový počet jednotlivých úkonů 743 v rozsahu 469 hodin

Nový prostor, Housing First, Probační program (Podané ruce, o.p.s.)

Projekt se zaměřuje na poskytnutí komplexní podpory a pomoci osobám po výkonu trestu odnětí svobody, jejich příbuzným a blízkým.

Propuštěným osobám je nabízena účast v Probačně-resocializačním programu, jehož součástí jsou různé oblasti – zejména bydlení, dluhy, zaměstnání, náhled na trestní minulost, zvládnutí emocí, předcházení relapsu, trávení volného času aj. Program má danou strukturu a počet sezení. Pokud je navázána spolupráce i s PMS, dochází ke spolupráci s touto institucí. Díky tomu, že je v programu zaměstnán sociální pracovník a také terapeut, je zajištěna cílená pomoc i v rámci specifických témat.

Další nabízenou službou, která směřuje ke snížení recidivy je využití služby Nový prostor. Většinou se jedná o aktivitu pomáhající překlenout nejtěžší období, než si daná osoba najde trvalé zaměstnání.

Klienti jsou také podporováni ve snaze dosažení bydlení v komerčním nájmu (tzv. housing-first) a toto bydlení si udržet. Právě v této oblasti potřebují propuštěné osoby mnohdy velkou míru podpory.

- 2018 – 19 klientů Nového prostoru; 50 osob zařazených do Probačního a resocializačního programu
- 2019 – 16 klientů Nového prostoru; 25 osob zařazených do Probačního a resocializačního programu
- 2021 – 7 klientů Nového prostoru; 28 osob zařazených do Probačního a resocializačního programu

Cíl 3 Programy podpory a udržení abstinence od návykových látek, návykového chování a patologického hráčství

Cílová skupina: osoby ohrožené závislostním chováním

Posila aktivit zaměřených na podporu a motivaci osob ohrožených závislostním chováním ke změně dosavadního životního stylu a znovuzapojení do běžného života.

Předpokládaní realizátoři: Společnost Podané ruce o.p.s., Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí, Nestátní interní oddělení, s.r.o.

Aktivita

- Posilování skupinové dynamiky prostřednictvím různých forem volnočasových aktivit v zájmu upevnění abstinence klientů od návykového chování a návykových látek.
- Svépomocný a poradenský web, který snižuje práh poskytovaných služeb.
- Pomoc odborného poradce v dluhové problematice jako prevence dalšího zadlužení či předlužení osob i domácností.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci

Zamezení, případně snížení výskytu negativních důsledků závislostního chování, které má dopad nejen na osobu závislou a její nejbližší okolí, ale může také vyústit do kriminálního chování a různých forem sociálně patologického jednání.

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- Poradenské a terapeutické aktivity pro rodinné příslušníky a další blízké osoby závislých (Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí, Nestátní interní oddělení, s.r.o.)
- Prevence kriminality spojená s patologickým hráčstvím (Společnost Podané ruce o.p.s.)
- Hard & Smart v Olomouci

Prevence kriminality spojená s patologickým hráčstvím (Společnost Podané ruce o.p.s.)

Projekt je zaměřen na přímou terapeutickou práci s patologickými hráči a jejich blízkými, individuální i skupinové aktivity.

Součástí projektu je provoz svépomocného a poradenského webu, na kterém mohou (1) návštěvníci sami mezi sebou komunikovat a diskutovat, (2) mohou využít odborné internetové poradny, nebo se (3) mohou edukovat v oblasti patologického hráčství.

Další součástí projektu je pomoc odborného dluhového poradce a řešení finanční situace v důsledku zadlužení či předlužení domácnosti, ke kterému v důsledku patologického hráčství obvykle dochází, a kterým bývá zasažena celá rodina. Klientům jsou předávány základy finanční gramotnosti a právního minima.

Centrum je také poskytovatel preventivně léčebného programu, který se skládá z 12-ti setkání klienta s pracovníkem v CKP a dle potřeby klienta (finanční situace, finanční gramotnost) s odborným poradcem v oblasti právního a dluhového poradenství. CKP přijímá do programu klienty navržené pracovníkem PMS.

V rámci projektu je realizován také preventivní program HRA NA HRANĚ, který je orientován do oblasti primární prevence patologického hráčství a hazardního chování obecně. Prostřednictvím realizace programu je možné vytipovat studenty, kteří již mají s hraním problémy a podpořit je v hledání dalších cest pomoci v jejich situaci.

- 2018 – 4 besedy na školách pro 203 studentů na téma gambling a jiné nelátkové závislosti; 48 patologických hráčů a 31 osob blízkých hráčům; dalších několik desítek klientů anonymně telefonicky nebo emailem, přes svépomocný web a v rámci síťování služeb
- 2019 – 11 besed na školách pro 260 studentů na téma gambling a jiné nelátkové závislosti; 9 osmihodinových programů primární prevence pro 243 dětí; 41 patologických hráčů a 30 osob blízkých hráčům; dalších několik desítek klientů anonymně telefonicky nebo emailem, přes svépomocný web a v rámci síťování služeb
- 2021 – 10 besed na školách pro 135 studentů na téma gambling a jiné nelátkové závislosti; 3 osmihodinové programy primární prevence pro 77 dětí; 48 patologických hráčů a 29 osob blízkých hráčům; dalších několik desítek klientů anonymně telefonicky nebo emailem, přes svépomocný web a v rámci síťování služeb

Poradenské a terapeutické aktivity pro rodinné příslušníky a další blízké osoby závislých (Adiktologická ambulance prevence a léčby závislostí, Nestátní interní oddělení, s.r.o.)

Projekt je doplňkovou aktivitou poskytovanou osobám blízkým a rodinným příslušníkům osob ohrožených závislostí. Osoby blízké a rodinní příslušníci jsou často zapomenuti v léčebném procesu, přestože jsou jeho nedílnou součástí a přispívají k léčbě a uzdravení závislých osob. Projekt je zaměřen na edukaci blízkých osob závislých (1) o problematice závislosti a spoluzávislosti a možnostech léčby, (2) o možnostech, jak reagovat na porušení abstinence závislého a nácvik komunikačních technik. Projekt si klade za cíl také podpořit blízké osoby (3) v péči o sebe a své zdraví, nezávislosti, důslednosti, stanovování efektivních hranic, funkční komunikace a (4) při ventilaci emocí, umožňovat jim sdílet své zkušenosti, starosti i úspěchy. Cíle projektu jsou dosahovány prostřednictvím individuálních poradensko-terapeutických setkání, párových/rodinných konzultací nebo formou účasti na skupinové terapii osob blízkých.

- 2018 – Klienti využili 25x skupinovou terapii, 29 x individuální terapii a 1x krizovou intervenci. Do projektu se zapojilo celkem 35 různých osob.

Hard & Smart v Olomouci

Program Hard & Smart pomáhá návštěvníkům hudebních festivalů, podniků a akcí bavit se bezpečněji. Program cílí především na mladistvé a mladé dospělé (15-35 let), kteří užívají nebo jsou ohroženi užíváním legálních či ilegálních psychoaktivních substancí i souvisejícími patologickými jevy. Cílem programu je snížení a minimalizaci rizik souvisejících s tímto prostředím u návštěvníků v kontextu Harm reduction a Public health. Vyjma vyhledávání klientů je projekt zaměřen na zpravidla jednorázové, individuální poradenství, předcházení rozvoje problému a následné navázání na síť existujících odborných služeb.

Sekundární cílovou skupinu projektu představují majitelé hudebních podniků, organizátoři hudebních akcí, barový personál, produkční či noční manažeři a specializované bezpečnostní služby. K nim míří aktivity typu specializovaných školení personálu, monitoring prostředí, analýza výchozích potřeb zařízení apod.

Cíl 4 Poskytování služeb dobrovolníků

Pozitivní zkušenosti nabízí využití dobrovolníků v oblasti prevence kriminality. V rámci zákonem upravené oblasti působí řada neziskových organizací, které pod akreditací MV ČR realizují dobrovolnické aktivity zaměřené mj. i na prevenci kriminality. Jednou z nejčastějších aktivit dobrovolníků jsou aktivity zaměřené na oblast sociální prevence. Ty jsou realizovány zejména v oblasti

pomoci dětem a mládeži ze sociálně znevýhodněného prostředí. Dobrovolníci pomáhají také lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální či zdravotní situaci. Dobrovolníci docházejí do azylových domů, do nemocnic, setkávají se s lidmi bez domova, spolupracují s terénními pracovníky.

Další dobrovolnické aktivity se zaměřují i na oblast dopravní bezpečnosti, nebo na oblast zapojení veřejnosti do zabezpečování veřejného pořádku. Činnost dobrovolníka může být i motivací pro uplatnění nezaměstnaných občanů.

Předpokládání realizátoři: JIKA – Olomoucké dobrovolnické centrum, spolek, statutární město Olomouc, Úřad práce ČR – krajská pobočka v Olomouci, Charita Olomouc a další nestátní neziskové organizace, Policie ČR.

Podporované aktivity:

- Aktivity zaměřené na oblast sociální prevence – pomoc a podpora dětí a mládeže ze sociálně znevýhodněného prostředí. Dobrovolníci pomáhají také lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální či zdravotní situaci. Dobrovolníci docházejí do azylových domů, do nemocnic, setkávají se s lidmi bez domova, spolupracují s terénními pracovníky.
- Další dobrovolnické aktivity se zaměřují i na oblast dopravní bezpečnosti, nebo na oblast zapojení veřejnosti do zabezpečování veřejného pořádku.
- Činnost dobrovolníka může být i motivací pro uplatnění nezaměstnaných občanů.

Předpokládaný dopad a přínos v bezpečnostní situaci

Zvýšení bezpečnosti na území města - v případě zapojení veřejnosti do zabezpečování veřejného pořádku (realizace programu Bezpečnostní dobrovolník). Dále je prokázáno, že děti zařazené do programu práce s dobrovolníkem mají méně prvních kontaktů s drogami, méně často chodí za školu a mají i méně konfliktů s vrstevníky, učiteli i rodiči.

Vyhodnocení - podpořené projekty:

- Dobrovolnictví na Olomoucku (JIKA - Olomoucké dobrovolnické centrum, z.s.)

Hlavními cíli jsou prevence sociální patologie (alkohol, drogy, záškoláctví, lhaní, krádeže apod.), obohacení sociálního zázemí dítěte a zvýšení kvality života ohrožených dětí prostřednictvím dobrovolnického provázení. V průběhu realizace projektu dochází k navázání blízkého přátelského vztahu dítěte s dobrovolníkem, možnosti zažít si ve vztahu s dobrovolníkem pocit důvěry a přijetí a tím ke zvyšování sebedůvěry a sebevědomí dítěte. Děti mají možnost smysluplně strávit volný čas a získat nové zážitky, ukazujeme dětem jiné formy trávení volného času, než které dosud poznaly (účast v rizikových partách, záškoláctví, drogy apod.).

Příloha č. 3 zhodnocení dosavadních programů prevence kriminality

Program je dále zaměřen dobrovolnické aktivity/provázení se seniory a hospitalizovanými pacienty v psychiatrických léčebnách. Cílem programu je vnášet do sociálního nebo zdravotnických zařízení více lidského kontaktu, posilovat duševní pohodu pacientů a jejich postoj k aktivní spolupráci na uzdravení.

- 2019 – 160 dobrovolníků odpracovalo 3 335 dobrovolnických hodin
- 2021 – 62 dobrovolníků odpracovalo cca 1 576 dobrovolnických hodin pro cca 581 dětí

Dobrovolnictví bylo součástí také projektu popsaného výše „Na cestě Program preventivních aktivit a vrstevnického provázení pro děti a mládež z rizikového prostředí“ (Sdružení D, z.ú.). Dobrovolníci pracují v organizacích realizujících projekty v oblasti prevence kriminality – např. Charita Olomouc, Maltézská pomoc v Olomouci aj.